

Kas ir zemnieku saimniecība?

Laukos tu redzi daudzus dzīvniekus, mašīnas un traktorus, un tur ir arī zemnieku saimniecības. Tu vari vērot, kā viņi pļauj zāli vai izved uz lauka mēslojumu. Ganībās, kas atrodas turpat netālu, ganās zirgi, govis un aitas, tomēr

pārsvārā mājlopi mīt kūtīs un staljos. Zemnieku saimniecībās iegūst daudz pārtikas produktu, ko mēs lietojam ikdienā: piens un olas, graudi un gaļa, augļi un dārzeņi.

Lai zemnieku darbs atmaksātos, viņiem jātur daudz lopu vai jāapsaimnieko lieli lauki. Mūsdienīgās saimniecībās parasti audzē tikai vienas sugas dzīvniekus – cūkas, govis vai

mājputnus. Uzņēmumi, kuros ir daudz dažādu dzīvnieku, tagad sastopami vien retumis. Ir zemnieki, kuri tikai apstrādā laukus un mājlopus vairs neaudzē.

Mēs tev šeit parādīsim katru stūrīti!

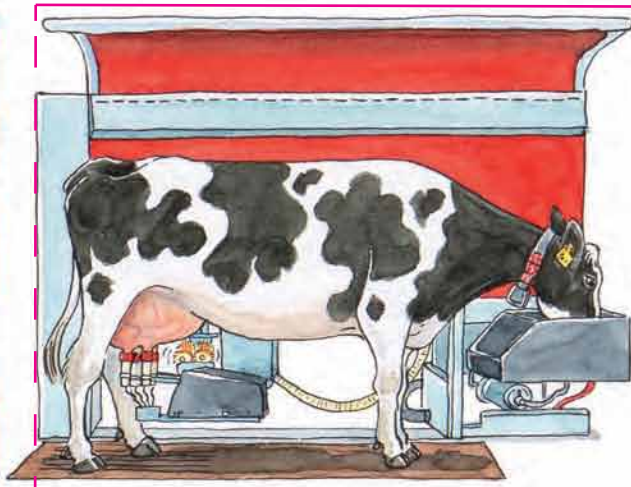
Zemniekiem darbā palīdz mašīnas un iekārtas. Traktors ar iekrāvējtehniku savācis tikko nopļauto zāli.

No kurienes rodas piens?

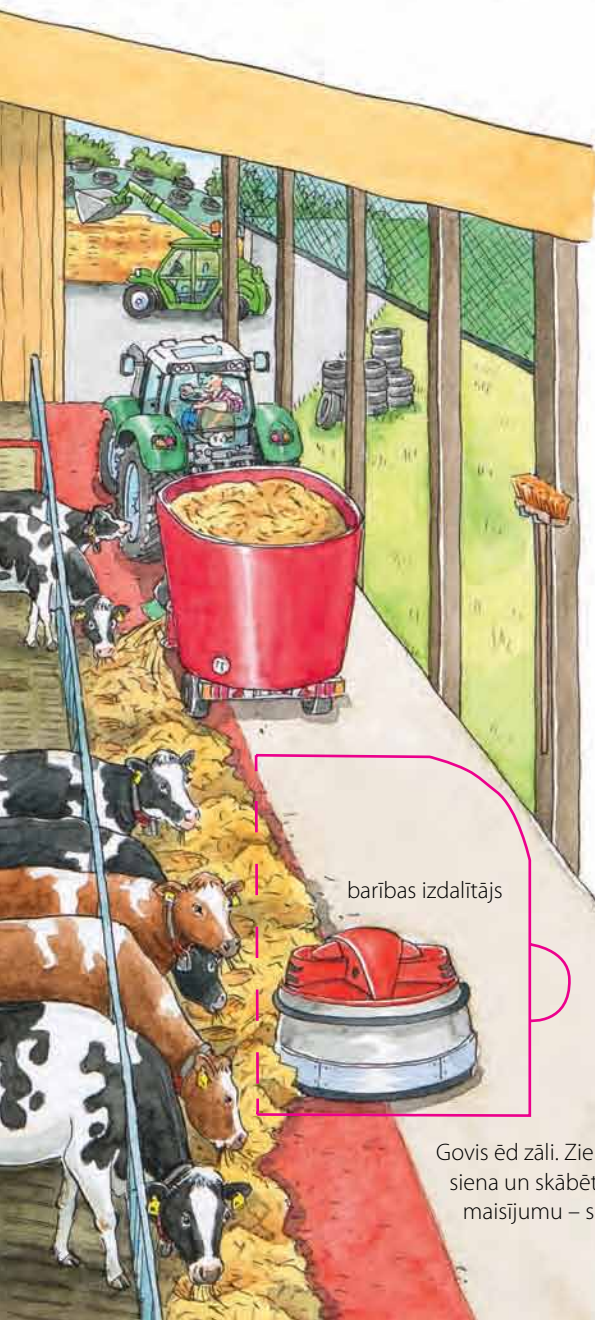
Te vispār
nekas netek!

Kamēr govš ēd spēkbarību, slaukšanas robots nomazgā un sakopj viņas tesmeni un tad izslauc pienu.

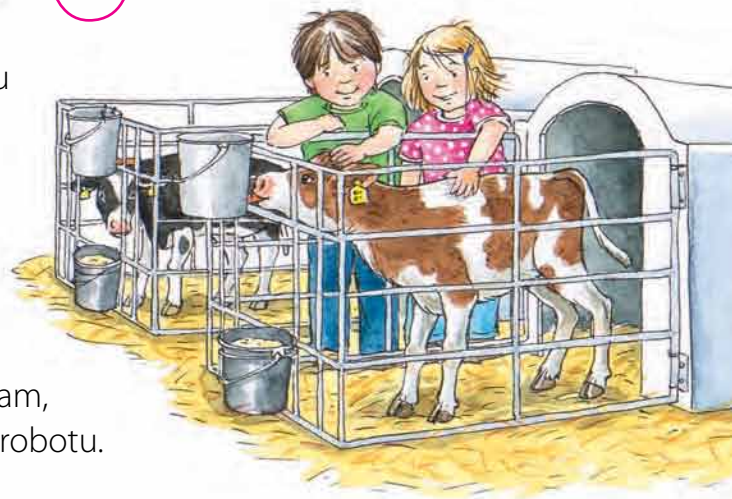
Govs dod pienu tikai tad, ja tai katru gadu piedzimst teliņš. Govis slauc no rīta un vakarā, kad to tesmenis ir pierietējis. Piena govš dienā parasti dod 20 līdz 30 litru piena. Teliņam no tā nepieciešams tikai nedaudz, pārējo pienu mēs izmantojam pārtikā, tas tiek arī pārstrādāts, piemēram, sierā.

barības izdalītājs

Govis ēd zāli. Ziemā tās saņem sienu un skābētas zaļbarības maisījumu – skābbarību.

Daudzu piena saimniecību kūti ir ap 100 govīm vai pat vairāk. Dzīvnieki jāaprūpē katru dienu, arī nedēļas nogalē, tāpēc, lai ietaupītu laiku, daudzi zemnieki izmanto modernu tehniku, piemēram, kūts tīrītāju un slaukšanas robotu.

Atgremojot liellopi labprāt guļ. Pamats uz grīdas ir tīrs un ērts – salmi vai gumijas paklājs. Pa spraugām grīdā mēsli un urīns nonāk apakšzemes tvertnē.

Teliņi tiek turēti atsevišķi no savas mātes. Pienu tie zīž no zīdināšanas spaiņa.

Aizvāc savus mēslus pats!

Nemaz neizlicies!

Pienu no saimniecības ik pārdienu automašīnā ar cisternu ved uz pienotavu.

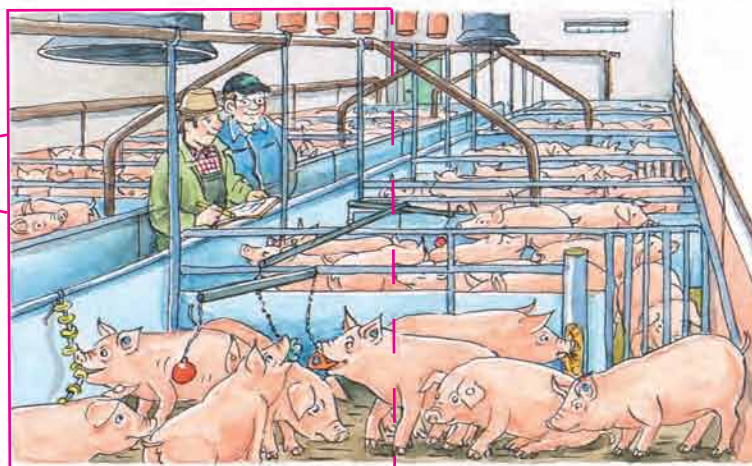
Kā cūkas dzīvo?

Mājas cūkas ir cēlušās no mežacūkām. Ar savu īso snuķi tās visur rakņājas, meklējot barību. Cūkām ir ļoti laba oža, un tās ēd gandrīz visu, sākot ar ozolziļēm un sēnēm un līdz pat nelieliem dzīvniekiem. Cūku māti sauc par cūku jeb sivēnmāti, tēviņu - par kuili, bet viņu mazuliņus - par sivēniem.

Tiklīdz rodas iespēja, cūkas vērtās dubļos. Tā viņas pasargā sevi no kukaiņiem un karstas saules, kā arī atvēsinās.

Dari to uz podiņa vai aizkaktē!

Cūkas ir rotaļīgas, tāpēc kūti viņām ir ķēdēs iekārtas bumbiņas. Vienu stūri dzīvnieki izmanto kā tualeti, bet citā kūts daļā ēd un guļ. Vienā grupā kopā dzīvo 10 līdz 20 cūkas.

Sivēnmātei piedzimst 8 līdz 14 sivēntiņi. Katrs no tiem zīž mātes pienu no atsevišķa pupa. Lai cūka savus mazuļus nenospiestu, sivēnus no mātes šķir režģu būris. Sildošs paklājs nepieciešams, lai sivēniem nebūtu auksti.

sivēnu aizsargbūris

Sivēni tiek zīdīti apmēram četras nedēļas. Pēc tam viņi ēd tikai graudu putru.

Zemnieku saimniecības darbnīca

No tādiem vienkāršiem zemnieku produktiem kā graudi, garšaugi un kartupeļi tu vari kaut ko pagatavot vai veikt ar tiem nelielus eksperimentus.

Novēro slieku!

Lieli stikla burku pieber gandrīz pilnu ar mitru dārza augsni un virsū uzliec savītušas lapas un slieku. Slieka ieraksies augsnē un ievilks līdzī arī lapas. Sliekas apēd ļoti daudz zemes un vītušu augu! Tās zemi uzirdina un padara auglīgu.

Vēlāk slieku iznes atkal laukā!

Graudu māksla

Uz kartona uzzīmē kādu vienkāršu figūru, piemēram, kaķi vai peli. Uzlīmē uz figūras izkaltnus kukurūzas vai lēcū graudiņus. Beigās novāc pārpalikumus.

Liec kukurūzai lēkāt!

Dari to kopā ar kādu pieaugušo: ielej katliņā nedaudz eļļas, ieber sauju popkorna jeb uzpūstās kukurūzas un uzliec vāku. Kad graudi sakarsis, tie sāks plīst. Vāku katliņam noņem tikai tad, kad zem tā viss jau būs kļuvis pavisam mierīgs.

Iestādi kartupeli!

Aprīlī lielā puķu podā izroc bedrīti, ieliec tajā kartupeli un apber ar zemi. Ja uzturēsī to mitru, drīz vien parādīsies stādīņš. Rudenī varēsī novākt ražu – jau vairākus kartupeļus! legamē – pats zaļais augs ir indīgs!

Mūsu zemnieku sēta pele dejo stepu!

Heisā, hopsā!

